

بررسی رفتارهای ارتقاء سلامتی اولیه و غربالگری سرطان در سالمندان ارومیه

اسفندیار بالاجانی^۱، دکتر شاکر سالاری^۲، دکتر صالح سلیمی^۳، سمیرا صفری^۴، الناز علوی^۵، سمیه عبداللهی موحد^۶

تاریخ دریافت ۸۹/۲/۱، تاریخ پذیرش ۸۹/۳/۲۹

چکیده

پیش زمینه و هدف: جمعیت جهان مسن تر می شود. با طولانی شدن عمر، رفتارهای ارتقاء سلامتی اهمیت بیشتری پیدا می کنند. این مطالعه با هدف بررسی رفتارهای ارتقاء سلامتی در سالمندان ارومیه و تعیین متغیرهای موثر بر شرکت سالمندان در این فعالیت ها صورت گرفت است.

مواد و روش کار: این یک مطالعه توصیفی - مقطعی می باشد که در آن ۲۴۲ نفر از سالمندان بالای ۶۰ سال به صورت نمونه گیری مبتنی بر هدف انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده ها پرسش نامه مشتمل بر ویژگی های دموگرافیک، تعداد بیماری مزمن، وضعیت سلامت جسمانی، وضعیت سلامت ذهنی، رفتارهای ارتقاء سلامتی و غربالگری سرطان بود. داده ها با استفاده از آمار توصیفی و آنالیز رگرسیون چند متغیره تجزیه تحلیل شدند.

یافته ها: میانگین سن شرکت کنندگان $81/36 \pm 69/67$ بود. از بین فعالیت های ارتقاء سلامتی اولیه (ورزش، کاهش کلسترول غذا، رژیم غذایی کم نمک و پرفیبر)، رژیم غذایی کم نمک با ۶۴/۴ درصد بیشترین و از غربالگری سرطان (ماموگرافی، پاپ اسمیر، معاینات پروستات، آزمایش خون مخفی مدفوع و معاینات پوستی)، آزمایش خون مخفی مدفوع با ۲۷/۷ درصد بیشترین رفتار ارتقاء سلامتی بودند. آنالیز رگرسیون نشان داد که وضعیت شغل، سطح تحصیلات، وضعیت سلامت روانی، سن و جنس عوامل پیشگویی کننده در انجام فعالیت های ارتقاء سلامتی سالمندان بودند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج مطالعه نشان داد که غیر از کاهش نمک و کلسترول در رژیم غذایی، شرکت سالمندان در بقیه فعالیت های ارتقاء سلامتی اولیه و غربالگری سرطان در سطح پایین بود. به نظر می رسد آموزش همگانی و آموزش خانواده ها در مورد فواید رفتارهای ارتقاء سلامتی، شروع این آموزش ها در سنین پایین، در دسترس بودن خدمات و فاکتورهای محیطی دیگر می تواند شرکت در فعالیت های ارتقاء سلامتی سالمندان را افزایش دهند.

کلمات کلیدی: ارتقاء سلامتی، سالمند، غربالگری سرطان

مجله پزشکی ارومیه، دوره بیست و یکم، شماره دوم، ص ۲۲۳-۲۱۷، تابستان ۱۳۸۹

آدرس مکاتبه: دانشگاه آزاد ارومیه، گروه پرستاری. تلفن تماس: ۰۹۱۴۳۴۰۴۵۳۴

Email: salimitr@yahoo.co.uk

مقدمه

۳۹۳ هزار نفر معادل ۲۶ درصد کل جمعیت کشور برسد (۲). در سال های اخیر امید به زندگی در کشورهای مختلف دنیا افزایش یافته است هر چند که با تفاوت های شگرفی همراه است، برای مثال در کانادا ۷۷ سال اما در کشور سیرالئون ۴۲ سال است (۳). در ایران امید به زندگی ۶۹ سال گزارش شده است (۲). از آنجا که دیر یا زود مسئله سالمندی همه کشورها را فرا می گیرد، به

بر اساس گزارش سازمان جهانی بهداشت در سال جمعیت جهان مسن تر می شود. متخصصین پیش بینی کرده اند در ۲۰ سال آینده تعداد افراد پیر دو برابر خواهد شد (۱). در حال حاضر ۶ درصد از کل جمعیت ایران را افراد سالمند بالای ۶۰ سال تشکیل می دهد که معادل چهار میلیون و ۵۶۲ هزار نفر می باشد. پیش بینی می شود این رقم تا سال ۲۰۵۰ به ۲۶ میلیون و

^۱ کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی ارومیه

^۲ دانشیار اپیدمیولوژی، دانشگاه آزاد اسلامی ایران واحد تبریز، دانشکده علوم پزشکی

^۳ استادیار پرستاری بیماری های داخلی، دانشگاه آزاد واحد ارومیه (نویسنده مسئول)

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، مربی پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی ارومیه

^۵ کارشناس پرستاری

^۶ کارشناس پرستاری